

Takım Sporlarında Etkili İletişim Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Takım Sporlarında Etkili İletişim Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31325>

Özet

Takım Sporlarında Etkili İletişim Ölçeği, Gülistan Alkan tarafından 2009 yılında Türk takım sporcularının iletişim becerilerini ve takım içi çatışma yönetimini ölçmek amacıyla uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, sporcuların kabul etme düzeylerini ve pozitif veya negatif çatışma algılarının değerlendirilerek takım dinamiklerini nicel olarak incelemeyi amaçlar. Ölçek 15 maddeden oluşmakta olup, 7'li Likert Ölçeği (1= hiçbir zaman - 7=her zaman) formatında derecelendirilmiştir. Uyarılma çalışması, ölçeğin Türk spor kültüründe geçerli ve güvenilir olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Takım sporları, etkili iletişim, çatışma yönetimi, spor psikolojisi, uyarılma çalışması, Likert ölçeği.

Yazarlar

Gülistan Alkan

Amaç

Ölçeğin uyarılmasındaki temel amaç, Türk takım sporları bağlamında sporcular arasındaki etkili iletişim düzeyini geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçebilecek standart bir araç sağlamaktır. Bu araç, özellikle spor psikologları ve antrenörler için, takım içi dinamiklerdeki sorun alanlarının tespit etmeye ve takım performansının artırmaya yönelik hedefe özel müdahaleler geliştirmeye olanak tanır.

Ölçek, iletişim sürecinde kabulün ve farklı çatışma türlerine verilen tepkilerin önemini vurgulayarak, sporcuların takım arkadaşlarına karşı olan tutumlarının ve zorlu durumlara karşı yaklaşım stratejilerini ortaya koymaya hedefler.

Yapı

Takım Sporlarında Etkili İletişim Ölçeği, etkili takım iletişimini iki temel alt boyut üzerinden ölçmektedir. Bu alt boyutlar, iletişimde kabul ve çatışmanın doğası üzerine kurulmuştur. Ölçek, sporcuların takım ortamında deneyimledikleri çatışmalar pozitif (yapıcı) veya negatif (yıkıcı) olarak nasıl algıladıklarını ve takım arkadaşlarına karşı sergiledikleri kabul düzeylerini değerlendirir.

Ölçeğin yapısal modeli, 9 maddeden oluşan **Kabul Etme ve Pozitif Çatışma** ve 6 maddeden oluşan **Ayrıt Etme ve Negatif Çatışma** olmak üzere iki ayrı faktörle temsil edilmektedir. Bu

faktörler, takım başarısı ve uyumu açısından kritik öneme sahip olan iletişimsel yeterlilikleri kapsamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin Türk sporcuları üzerindeki yapı geçerliliği, faktör analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre, ölçekte bulunan 2 faktör, toplam varyansın %48'ini açıklamaktadır. Bu oran, ölçeğin yapısal olarak güçlü olduğunu ve ölçmek istediği temel yapıyı yeterli düzeyde temsil ettiğini göstermektedir.

Alt boyutlar arasındaki korelasyon katsayısı .37 olarak bulunmuştur. Bu orta düzeydeki pozitif korelasyon, alt boyutların birbiriyle ilişkili olduğunu (her ikisi de iletişim dinamiğinin parçasıdır) ancak aynı zamanda yeterince bağımsız yapılar olduğunu, dolayısıyla ölçeğin iki ayrı boyutu bağımlı bir şekilde ayırt ettiğini desteklemektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenirliği, Cronbach Alfa katsayısı ile değerlendirilmiştir. "Takım Sporlarında Etkili İletişim Ölçeği"nin genel Cronbach Alfa değeri 0.85 olarak tespit edilmiştir, bu da ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu işaret eder.

Alt boyutlar incelendiğinde ise, **Kabul Etme ve Pozitif Çatışma** alt boyutu için Cronbach Alfa değeri 0.85; **Ayrı Etme ve Negatif Çatışma** alt boyutu için ise 0.78 olarak bulunmuştur. Her iki alt boyut için elde edilen bu değerler, psikometrik açıdan kabul edilebilir ve güçlü iç tutarlılığa sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Uyarılma çalışmasında uygulanan faktör analizi, ölçeğin orijinal yapısına uygun olarak iki temel faktörün varlığını doğrulamaktadır. Bu faktörler, ölçekteki maddelerin %48 oranında ortak varyansın açıklanmaktadır. Bu bulgu, ölçeğin kuramsal yapısının Türk sporcu popülasyonu için de geçerli olduğunu göstermektedir.

Faktör yapısı, takım içi iletişimde hem yapıcı (pozitif çatışma ve kabul) hem de yıkıcı (negatif çatışma) unsurların ölçülmesine olanak tanır. İki faktörlü yapının elde edilmesi, ölçeğin çok boyutlu iletişim kavramını bağımlı bir şekilde ayrıttırma yeteneğini pekiştirmektedir.

Araç

Test Type: Uyarılma (Adaptation)

Format: 15 maddelik, 2 alt boyutlu öz bildirim Likert Ölçeği.

Language Available: Türkçe (Turkish).

Population Group: Takım sporcuları (Team athletes).

Age Group: Genç ve yetişkin sporcular (Youth and adult athletes).

Population Details: Türkiye'deki çeşitli takım sporları disiplinlerinde yer alan sporcular.

Test Methodology: 7'li Likert derecelendirme (1= **hiçbir zaman** - 7=**her zaman**) kullanılarak sporcuların iletişim davranışları ve algıları değerlendirilir. Yüksek puanlar, daha etkili takım içi iletişime işaret eder.

Anahtar Kelimeler

Spor psikolojisi, takım performansı, güvenilirlik, Cronbach Alfa, Mersin Üniversitesi, master tezi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değil.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut değil.

Correspondence Address: Gülistan Alkan (Sorumlu Yazar).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, Gülistan Alkan tarafından 2009 yılında yüksek lisans tezi kapsamında uyarlanmış ve kullanıma sunulmuştur. Ölçeğin akademik veya ticari amaçlı kullanımı için sorumlu yazar Gülistan Alkan veya Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nden resmi izin alınması gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: takim-sporlarında-etkili-iletisim-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Alkan, G. (2009). **Takım sporlarında etkili iletişim ölçeğinin Türk takım sporcularına uyarlanması** (Yüksek lisans tezi). Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Mersin.

Tez, YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişime açıldı: tez.yok.gov.tr

Takım Sporlarında Etkili İletişim Ölçeği Maddeleri

Ölçek 15 madde ve 2 alt boyuttan oluşmaktadır.

Kabul Etme ve Pozitif Çatışma (9 madde)

Ayırık Etme ve Negatif Çatışma (6 madde)

Derecelendirme: 7'li Likert (1= hiçbir zaman - 7=her zaman)

ARABPSYCHOLOGY.COM